

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610- 665
Konu : Soru Önergesi

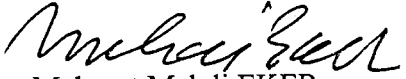
03.01/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 02.01.2012 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.00-2 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Balıkesir Milletvekili Ahmet Duran BULUT'a ait 7/2212, İstanbul Milletvekili Durmuşali TORLAK'a ait 7/2213, Kahramanmaraş Milletvekili Mesut DEDEOĞLU'na ait 7/2214, Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY'a ait 7/2215, Bursa Milletvekili Turhan TAYAN'a ait 7/2216, Kayseri Milletvekili Mehmet Şevki KULKULOĞLU'na ait 7/2217, 7/2218, 7/2219 ve 7/2220 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1-Görüş 7/2212 (2 sayfa)
- 2-Görüş 7/2213 (4 sayfa)
- 3-Görüş 7/2214 (1 sayfa)
- 4-Görüş 7/2215 (3 sayfa)
- 5-Görüş 7/2216 (2 sayfa)
- 6-Görüş 7/2217 (1 sayfa)
- 7-Görüş 7/2218 (1 sayfa)
- 8-Görüş 7/2219 (2 sayfa)
- 9-Görüş 7/2220 (3 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****:Durmuşali TORLAK****İstanbul Milletvekili****Esas No****:7/2213**

İstanbul ve Boğaz ile özdeşleşen lüfer balığı başta Karadeniz olmak üzere tüm denizlerimizde yetişmekte olup, her yıl mayıs ayında Akdeniz, Ege ve Marmara denizinden beslenmek, üremek ve yazı geçirmek üzere Karadeniz'e göç ederler. Haziran ve Temmuz ayları ise lüferin yumurtlama dönemleridir.

Lüfer genellikle körfezlerde ve kıyıya yakın sulardaki kumlu dipli alanlarda bulunur. 60 m. derinliğe kadar bulunabilen göçmen bir balıktır. Sıcaklık ve rüzgar gibi hava ve su şartları ile atmosfer basıncına göre dip ile yüzey arasında yer değiştirir. Suların soğumasıyla Ağustos ayının ilk haftasında daha sıcak bölgelere göç eder.

Karadeniz'den tersine göçü esnasında ise, İstanbul boğazı ve çevresinde yerleşerek bir süre yemlenir. Boğazlar ve Marmara'nın hemen hemen her yerine yayılan lüfer sürüleri, yolu üstündeki tüm taşlık, kırmalık ve meraları yoklayarak av arar ve beslenir. Bu yem aramalar sırasında bazen bir kaç metrelik sığıklara kadar da sokulduğu tespit edilmiştir.

Lüfer balıklarının Marmara Denizi'ne doğru göçü esnasında voli ağları, gırgır, dip ağları ve muhtelif oltalar ile yoğun olarak avlanmaktadır. Özellikle kış dönemini geçirmek üzere Karadeniz'den Marmara ve Ege'ye doğru göçtükleri dönemde, İstanbul Boğazı ve civarlarında yemli olarak çeşitli zokalar ile donatılmış olta takımları, uzun olta, mavruka, mantarlı olta vb. yanında seğırtme, yünlü, yüksük, kaşık gibi yemsiz takımlarla avlanır. Ayrıca diğer denizlerde de dip uzatma, alamana, gırgır, yeldirme takımları ile avlanılmaktadır.

Ancak, son 4-5 yılda, Marmaray projesi nedeniyle, kazı sırasında ve sonrasında oluşan kum fırtınasının, akıntının da etkisiyle tüm boğaza yayılması neticesinde, bütün balıklar göç etmiş veya en kuytu yerlerde yaşamaya başlamış ya da yaşamını yitirmiştir.

Kısaca balıkçılık biliminde ikinci kural olan balık türünün yaşadığı ortamın, yani yaşam alanlarının korunması, tedbirsizlik nedeniyle ihlal edilerek söz konusu balıkların yaşam alanları tahrip edilmiştir.

Ülkemizde son yıllarda meydana gelen bu olumsuz süreçler, geçimini balıkçılıkla sağlayan esnafımızı zor duruma sokmuş, 15 Nisan'dan Ağustos sonuna kadar olan avlanma yasağı da eklenince balıkçılıkla uğraşan profesyonel balıkçı esnafımızın içine düşmüş olduğu sorunlar yumağı daha da büyümüştür. Bu kapsamda;

SORU 1) İstanbul Boğazında lüfer balıklarının doğal yaşam alanlarının tekrar oluşturulması yönünde bir çalışmanız var mıdır? Var ise nelerdir? Ve nerelerdedir? Yok ise herhangi bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 1) Lüfer balığı göçmen bir tür olması nedeni ile sabit bir alanda barınmamaktadır. İstanbul boğazında göç ve beslenme amacı ile bulunmaktadır.

Bununla beraber, Lüfer ve birçok balığın göç dönemlerinde Bakanlığımızca gerekli hassasiyet gösterilmiş ve faaliyetlerin balık göçünü etkilemeyecek şekilde yürütülmesi sağlanmıştır.

SORU 2) Marmara denizinde yıl boyu avcılığa kapalı alanlar var mıdır? Yok ise, 12 ay süre ile avcılığa yasak bölgelerin oluşturulması yönünde bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 2) Yürürlükte bulunan 2/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığını Düzenleyen Tebliğ'in 6'ncı maddesinde, Marmara Denizinin bazı kesimlerinde su ürünleri avcılığı yapılması tamamen yasaklanmıştır.

Söz konusu Tebliğ'in "Çevirme ağları" başlıklı 12'nci maddesi kapsamında; İstanbul ve Çanakkale boğazlarında trafik ayırım şeridi içerisinde, İstanbul adalar civarı ve İzmit körfezinin bazı kesimleri gırgır avcılığına kapatılmıştır.

Tebliğ'in "Her türlü trol yasağı" başlıklı 9'uncu maddesi kapsamında; Marmara Denizinin tamamı ile İstanbul ve Çanakkale boğazlarında her türlü trol ile avcılık yapılması yasaklanmıştır.

SORU 3) İstanbul'da bir an evvel yeni balık halinin yapılması ile ilgili herhangi bir çalışmanız var mıdır? Var ise ne aşamada? Yok ise böyle bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 3) Balık hallerinin kurulması ve işletilmesi özel sektör ve belediyeler tarafından yapılmakta olup, Bakanlığımız buraların ruhsatlandırılması ve denetiminden sorumludur.

SORU 4) Hükümet olarak, sektörde kayıt dışılığın sona erdirilmesi için, Avrupa Birliği ülkelerinde olduğu gibi bir Balık Borsası'nın hayata geçirilmesi ile ilgili bir çalışmanız var mıdır? Var ise ne aşamada?

SORU 5) Balık boşaltma limanlarında 24 saat esasına göre, kaçak balık çıkışının önlenmesi için ne gibi tedbirleriniz var? Bu tedbirlerin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

CEVAP 4-5) Avrupa Birliği ülkelerinde olduğu gibi, ülkemizde avlanan balığın bir kısmı balık hallerinde ve balık toptancı yerlerinde müzayede usulü ile satılmaktadır. Buralarda hem balıkların kontrolleri yapılmakta, hem de kayıtları tutulmaktadır.

Avlanan ürünlerin kayıt altına alınması amacıyla, 12 metreden büyük gemiler için seyir defteri tutma ve yakaladıkları balıkları kayıt etme zorunluluğu vardır.

Ayrıca, avlanan balıkların karaya çıkış yerlerinde balıkların sevkleri için "Nakil belgesi" düzenleme zorunluluğu vardır.

Su ürünlerinin, karaya çıkış noktalarında kayıt altına alınması ve avcılıkla ilgili verilerin daha sağlıklı toplanmasına imkan sağlamak için 25 kıyı ilimizde 41 adet balıkçılık idari binası inşası tamamlanmış olup, 2012 yılında da 2 idari binanın inşasının tamamlanması planlanmıştır. Önümüzdeki yıllarda bir program dahilinde balıkçılık idari binalarının sayılarının artırılması yönünde çalışmalar yapılmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımızca balıkçı gemilerini uzaktan algılama yöntemiyle izlemek suretiyle yasadışı avcılığın önlenmesinde önemli katkı sağlayacak olan Gemi İzleme Sistemi kurulmuştur.

Bununla birlikte, gemi izleme sistemi, seyir defteri, karaya çıkış bildirimi, nakil belgesi,

depolama bildirimi ve satış bildirimi verilerinin girileceği Su Ürünleri Bilgi Sistemi kurulmuştur.

SORU 6) Kurallara uyarak avcılık yapan Kooperatif ve Birliklere üye balıkçıların korunması ve kilo başı sübvanses sisteminin uygulanması yönünde bir çalışmanız var mıdır? Var ise ne aşamadaadır? Yok ise bu hususta bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

SORU 7) Kaçak ve ruhsatsız avlanmalara karşı önlemleriniz nedir? Bu önlemlerin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? Yeterli değil ise ne gibi tedbir almayı planlıyorsunuz?

SORU 8) Profesyonel balıkçıların korunması kapsamında; profesyonel balıkçı ile amatör balıkçı, ruhsatlı tekne ile ruhsatsız tekne ayrımının yapılması yönünde herhangi bir çalışmanız var mıdır? Var ise ne aşamadaadır? Yok ise buna yönelik bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

SORU 9) Yaşı ilerlemiş balıkçı gemilerinin hurdaya çıkarılması yönünde teşvik edici bir çalışmanız var mıdır? Var ise ne aşamadaadır? Yok ise bu hususta bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 6-7-8-9) Balıkçılarımızın faaliyetleri arasında en önemli maliyet unsuru olan akaryakıt giderlerinin azaltılması amacı ile balıkçılarımıza ÖTV'si indirilmiş akaryakıt desteği verilmektedir. Bu kapsamda bugüne kadar 618 Milyon TL destek sağlanmıştır.

Su ürünleri üretimi 2003 yılında ilk defa destekleme kapsamına alınmış olup, 2003-2011 döneminde toplam 571 Milyon TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

İsteyen balıkçı gemileri kendi eski balıkçı gemilerini filodan çıkararak yerine başka bir gemi için ruhsat alabilmektedirler. Bu şekilde yapılacak işlemlerde bir defaya mahsus olmak üzere, avlanan ürünlerin daha hijyenik şartlarda muhafazası ve tayfa refahını artırıcı yönde teknenin % 20 boy artırımına izin verilmektedir.

1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu ile kaçak ve ruhsatsız avlanmalara karşı önlemler getirilmiştir. Bu kapsamda getirilen düzenlemelerin kontrol ve denetimlerinde Bakanlığımızın yanı sıra Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma, Emniyet, Gümrük Birimleri ve Belediye Zabıtası da görevli ve yetkili kılınmıştır.

Yapılan denetimler sonucu aykırılık tespit edilmesi halinde; avlanan ürünlere ve av araçlarına el koyma, idari para cezası verme, ruhsatları askıya alma ve iptal etme gibi işlemler yapılmaktadır.

Bununla beraber, önümüzdeki dönemde denetimlerin daha da etkinleştirilmesi kapsamında; yer, zaman ve derinlik gibi yasakların tespitinde uzaktan algılama sistemlerinin kullanılması planlanmaktadır.

1380 sayılı Su Ürünleri Kanunun 3'üncü maddesi gereğince, ticari amaçlı balıkçılık yapmak isteyen kişilerin kendileri ve gemileri için ruhsat tezkeresi almaları zorunludur. Amatör balıkçıların ise kendileri ve gemileri için ruhsat tezkeresi alma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Amatör balıkçılık kuralları 2/2 Numaralı Tebliğ ile düzenlenmektedir. Amatör balıkçılar için günlük av limiti sınırlı olup, avlanan ürünlerin satışı da yasaktır. Amatör balıkçılık kurallarını

ihlal edenlere 253 TL idari para cezası uygulanmakta ve ürünlere el konulmaktadır.

Av limitlerinin aşılması ve avlanan ürünlerin satılması ruhsatsız ticari balıkçılık olarak değerlendirilmektedir. Bu şekilde avlanan ürünlere el konulmakta, ruhsatsız gemilerle ticari avcılık yapanlara 1.722 TL, ruhsat almadan ticari balıkçılık yapanlara ise 426 TL idari para cezası uygulanmaktadır.

SORU 10) Orkinos avcılığının açık denizlerde yapılmasını teşvik edici bir çalışmanız var mıdır? Var ise ne aşamada? Yok ise bu hususta bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 10) Balıkçılarımız orkinos balığı avcılığını genellikle Akdeniz'in uluslararası sularında gerçekleştirmektedirler. Balıkçılarımızın uluslararası sulara gitmesini engelleyici bir husus bulunmamakta olup, bu şekilde avcılık yapanlar ÖTV'siz yakıt desteğinden yararlanabilmektedir.